

Prima instanță - Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani (jud. : V. Budeci)
Instanța de Apel - Curtea de Apel Chișinău (jud. : V. Clima, E. Palanciuc, A. Malii)

ÎNCHEIERE

9 octombrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Ala Cobăneanu
Svetlana Filincova
Dumitru Mardari

examinând admisibilitatea recursului declarat de Direcția Educație, Tineret și Sport sect. Buiucani,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Direcția Educație, Tineret și Sport sectorul Buiucani împotriva Rodicăi Cozma privind repararea prejudiciului material și acțiunea înaintată de Rodica Cozma împotriva Direcției Educație, Tineret și Sport sectorul Buiucani privind anularea ordinului cu privire la supraplata la salariu,

împotriva deciziei din 20 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a admis apelul declarat de Cozma Rodica, s-a casat hotărârea din 22 mai 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani și s-a emis o hotărâre nouă,

c o n s t a t ă :

La 17 august 2015, Direcția Educație, Tineret și Sport sect. Buiucani s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva Rodicăi Cozma privind repararea prejudiciului material

În motivarea cererii de chemare în judecată a reiterat că, în baza solicitării Centrului Național Anticorupție nr. 03/08-5074 din 8 decembrie 2014, Inspekția Financiară din subordinea Ministerului Finanțelor a efectuat inspekția financiară complexă a reclamantei pe perioada de activitate 1 ianuarie 2012 - 31 decembrie 2014. Astfel, stabilind prin prescripția nr. 27-02-10/280 din 17 martie 2015 supraplăți la salariu în sumă totală de 15,1 mii lei cadrelor didactice care nu dețin studii superioare, în rezultatul majorării nejustificate a cuantumului salariului lunar stabilit de legislație.

Reclamanta a indicat că, în urma adresărilor referitoare la veridicitatea diplomei de licență seria AE nr. 0100226, cu numărul de înregistrare 06005 din 28 mai 2005, eliberate pe numele Rodicăi Cozma, angajate în funcția de profesor la școala primară nr. 91 „Antonim Ursu”, precum și în baza deciziei Curții de Apel Chișinău 1 aprilie 2013, a determinat că diploma indicată este falsă, prin acte judecătorești fiind stabilit că pârâta a utilizat diploma falsă, aceasta fiind liberată de răspundere penală pe motivul survenirii prescripției răspunderii penale.

Astfel, Direcția Educație, Tineret și Sport sect. Buiucani a invocat că Cozma Rodica a încasat eronat majorările la salariu în sumă de 15100 lei.

La 25 august 2015, Cozma Rodica s-a adresat în instanță cu o cerere de chemare în judecată împotriva Direcției Educație, Tineret și Sport sectorul Buiucani privind anularea ordinului cu privire la supraplata la salariu.

În motivarea acțiunii a invocat că fiind angajată în funcția de profesor la școala primară nr. 91 „Antonim Ursu” în baza diplomei eliberate de colegiul pedagogic „A. Mateevici” din 1998, fiindu-i oferit ulterior gradul II de calificare, iar din anul 2001 a efectuat studii în cadrul Universității Real-Umanistice din Cahul, filiala din mun. Chișinău.

În anul 2005 a susținut examenele de licență, diploma de licență fiind primită ulterior, pe care a prezentat-o în original, după în copie autentificată notarial, la locul de muncă.

Reclamanta a menționat că, Universitatea a fost desființată în anul 2007, iar acte referitoare la studiile sale nu au fost posibil de găsit, din cauza arderii sediului acestei Universități, circumstanțele relatate fiind confirmate prin înscrisurile prezentate, păstrate incidental.

Deși în privința sa există o sentință irevocabilă referitoare la diploma de studii, aceasta a efectuat studiile respective și a susținut examenul de licență, motiv pentru care consideră că în speță nu există temeiuri pentru a concluziona că nu dispune de studii superioare.

În anul 2015 a aflat despre emiterea ordinului contestat, prin care s-a dispus de a nu i se calcula majorarea la salariu conform prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 381 din 13 aprilie 2006, tabelul 1, anexa 1, ordin pe care-l consideră ilegal în contextul expus.

Prin încheierea din 22 octombrie 2015 a Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani cauzele civile inițiate la cererile de chemare în judecată depuse de Direcția Educație, Tineret și Sport sectorul Buiucani și de către Rodica Cozma au fost conexe într-un singur proces.

Prin hotărârea din 22 mai 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani, a fost admisă integral cererea de chemare în judecată depusă de Direcția Educație, Tineret și Sport sectorul Buiucani.

S-a încasat de la Cozma Rodica în beneficiul Direcției Educație, Tineret și Sport sectorul Buiucani suma de 15100 lei cu titlu de prejudiciu material.

Cererea de chemare în judecată depusă de Rodica Cozma împotriva Direcției Educație, Tineret și Sport sectorul Buiucani privind anularea ordinului cu privire la supraplata la salariu, a fost respinsă ca neîntemeiată.

Nefiind de acord cu soluția primei instanțe, la 4 iunie 2018, avocatul Coptu Sergiu acționând în interesele Rodicăi Cozma a declarat apel împotriva hotărârii din 22 mai 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care a respinge pretențiile înaintate de Direcția Educație, Tineret și Sport sectorul Buiucani și a admite pretențiile înaintate de Cozma Rodica.

Prin decizia din 20 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău a fost admis apelul declarat de avocatul Coptu Sergiu în interesele Rodicăi Cozma.

S-a casat hotărârea din 22 mai 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani și s-a adoptat o hotărâre nouă prin care :

Cererea de chemare în judecată depusă de Direcția Educație, Tineret și Sport sectorul Buiucani împotriva Rodicăi Cozma privind repararea prejudiciului material, s-a respins ca neîntemeiată.

Cererea de chemare în judecată depusă de Rodica Cozma împotriva Direcției Educație, Tineret și Sport sectorul Buiucani privind anularea ordinului cu privire la supraplata la salariu, s-a admis.

S-a anulat ordinul nr. 276 din 9 aprilie 2016 cu privire la supraplata la salariu emis de Direcția Educație, Tineret și Sport sectorul Buiucani.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a constatat că, deși Cozma Rodica nu deținea o diplomă de studii superioare de licență, eliberată de instituția de învățământ în care aceasta și-a realizat studiile și a susținut examenele corespunzătoare, cea eliberată pe numele său fiind falsă, neeliberarea licenței pe numele său a fost determinată de motive independente de voința sa, deoarece instituția de învățământ respectivă a fost radiată din registrul de stat, iar arhiva acesteia a fost distrusă, materialele cauzei denotând, însă, că aceasta a absolvit studiile superioare.

Instanța de apel a apreciat ca fiind nefondate trimiterile intimitei la decizia Curții de Apel Chișinău din 01 aprilie 2013, deoarece această decizie este emisă pe marginea învinuirii apelantei de deținerea și prezentarea la locul de muncă a diplomei ce conține semne de falsificare, și nu de faptul falsificării acesteia, fapt expus expres la pct. 6-7 a deciziei indicate, astfel încât constatările referitoare la lipsa probelor ce ar dovedea efectuarea studiilor nu influențează, prin prisma art. 123 alin. (3) Codul de procedură civilă.

De asemenea, instanța a reținut că, învinuirea vizată în cauza penală intentată împotriva Rodicăi Cozma viza doar deținerea și prezentarea diplomei ce conținea elemente de falsificare referitoare la semnătura persoanei responsabile și ștampila instituției de studii și nu însă dobândirea ilegală a diplomei ca urmare a nerealizării studiilor în cadrul instituției date, în contextul acestei dispoziții procedurale sentința prin care Cozma Rodica a fost recunoscută vinovată de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. (2) lit. b) din codul penal nu poate fi reținută în speță ca probând legalitatea ordinului contestat al acesteia.

Colegiul a conchis că, cadrul legal pertinent instituie determinarea cuantumului salariului în funcție de studiile superioare, circumstanțele prezentei speței denotă lipsa temeiurilor legale stabilite de legislația muncii în vederea limitării drepturilor salariale la beneficierea de drepturile salariale integrale conform studiilor superioare efectuate.

Cu referire la acțiunea Direcției Educație, Tineret și Sport sectorul Buiucani, instanța de apel a reținut că, prin prisma art. 341 din Codul muncii, Direcției Educație, Tineret și Sport sectorul Buiucani nu a prezentat în instanță probe, ce ar dovedea respectarea procedurii instituită de norma menționată.

Astfel că, prescripția Inspecției Financiare din 17 martie 2015 nu poate substitui procedura legală instituită de Codul muncii pentru angajator în cazurile de reparare a prejudiciilor materiale pretins cauzate de salariat.

La 20 mai 2019, Direcția Educație, Tineret și Sport sectorul Buiucani a declarat recurs împotriva deciziei din 20 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii din 22 mai 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani.

În motivare a indicat că, decizia instanței de apel este emisă fără constatarea și elucidarea pe deplin a circumstanțelor importante pentru soluționarea corectă a cauzei.

Recurentul a indicat că concluzia instanței de apel precum că, învinuirea adusă Rodicăi Cozma prin cauza penală care a fost intentată în privința ei, viza doar deținerea și prezentarea diplomei ce conține elementele de falsificare referitoare la semnătura persoanei responsabile și ștampila de studii și nu dobândirea ilegală a diplomei este eronată.

Direcția Educație, Tineret și Sport sectorul Buiucani consideră că a acționat în conformitate cu prevederile legale, ținând cont de lipsa unei diplome de studii superioare veridice ce confirmă drepturile salariale la beneficierea de drepturile salariale integrale conform studiilor efectuate și calificării obținute.

Recurentul a invocat că probele prezentate în cadrul examinării cauzei au fost interpretate eronat de către instanța de apel, iar decizia relevă o insuficiență analiză a probatoriului în cauză ce a condus la reținerea unei situații de fapt inexacte, hotărârea instanței de fond fiind întemeiată și legală.

Cu referire la termenul de depunere a recursului, instanța de recurs menționează că Curtea de Apel Chișinău a pronunțat dispozitivul deciziei la 20 februarie 2019.

Conform art.434 Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Potrivit scrisorii de ieșire, instanța de apel a expediat participanților la proces, copia deciziei motivate la 26 martie 2019, însă date referitor la recepționarea de către părți a deciziei, la materialele cauzei lipsesc.

Cererea de recurs a fost declarată la 20 mai 2019, respectiv în termenul prevăzut de art.434 din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art.439 alin. (2) și (3) Cod de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Astfel, prin prisma art. 439 alin. (2) din Codul de procedură civilă, la 17 septembrie 2019 instanța de recurs a comunicat intimatului copia recursului, informând despre necesitatea depunerii referinței în termen de o lună de la data primirii scrisorii (f. d. 199), fiind recepționat la 24 septembrie 2019 potrivit avizului de recepție (f.d. 201).

Până la data examinării recursului, referință asupra recursului intimatului nu a depus.

Examinând temeiurile recursului completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Instanța de recurs reține, că examinarea chestiunii privind admisibilitatea recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute în art. 432 din Codul de procedură civilă.

La caz, Colegiul constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate, or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării pricinii, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel, relatarea situației nu constituie un temei de casare a deciziei recurate, or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, Colegiul reține că potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă.

Din recursul declarat nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acest este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45).

Curtea a mai reiterat că, modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (a se vedea Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-I, p. 141, § 39).

La fel, conform jurisprudenței Curții, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

Potrivit art. 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului.

Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Având în vedere cele expuse mai sus, recursul declarat de Direcția Educație, Tineret și Sport sectorul Buiucani nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă și drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se declară inadmisibil recursul înaintat de Direcția Educație, Tineret și Sport sectorul Buiucani.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul

Ala Cobăneanu

judecătorii

Svetlana Filincova

Dumitru Mardari